Kungsbacka

Hållbarhets-bokslut 2018

Inledning

Hållbar utveckling brukar definieras som ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".

Hållbarhetsperspektivet har på senare år kommit att genomsyra såväl den internationella som den regionala och nationella politiken.

Det finns många modeller för att beskriva olika aspekter av hållbarhet. Traditionellt sett har hållbarhetsarbetet framförallt fokuserat på miljön men idag är det vanligt att prata om hållbarhetens tre dimensioner som samverkar; den ekologiska, ekonomiska och sociala.

Agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en global överenskommelse som inrymmer 17 mål för hållbar utveckling. Målsättningen är att dessa ska vara uppfyllda till år 2030. För att detta ska vara möjligt krävs att alla parter i samhället bidrar och samverkar – både internationellt, nationellt och lokalt. Ingen aktör, eller samhällssektor, kan lösa uppgiften själv.

Kungsbackas hållbarhetsarbete

Kungsbackas Vision 2030 genomsyras av ett hållbarhetsperspektiv och målar upp bilden av ett hållbart Kungsbacka år 2030. För att omsätta detta i verklighet har vi tagit fram en modell som beskriver hur vi ska arbeta med hållbarhet på tre olika nivåer i kommunen:

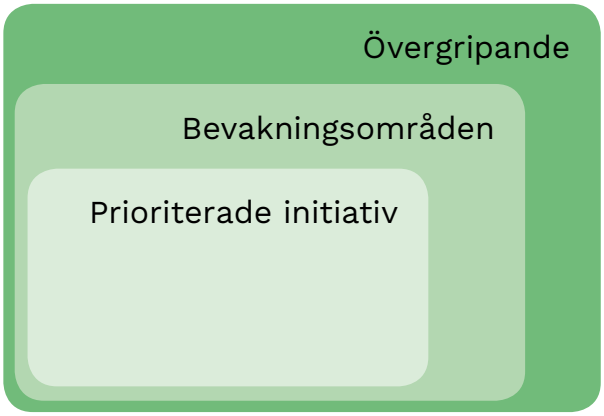

NIVÅ 1 – Det övergripande hållbarhetsarbetet handlar om att hållbarhetsperspektivet ska genomsyra all vår verksamhetsutveckling och alla våra ständiga förbättringar.

NIVÅ 2 består av ett 12 stycken bevakningsområden, som är särskilt viktiga att lyckas med utifrån våra lokala förutsättningar, utmaningar och möjligheter i Kungsbacka. Dessa inrymmer också förtydligade detaljområden som ska guida våra verksamheter i sitt arbete.

NIVÅ 3 består av ett antal särskilt prioriterade initiativ. Inom dessa finns det specifika aktiviteter som vi gemensamt i Ett Kungsbacka behöver prioritera för att nå milstolparna på väg mot KF-målen i enlighet med Visionen 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling. Eftersom de prioriterade initiativen är nyligen framtagna kan vi i detta bokslut ännu inte redovisa några tydliga resultat eller effekter. Initiativen följs upp löpande och förväntas ge mätbar effekt under 2019–2020.

NIVÅ 1 - DET ÖVERGRIPANDE HÅLLBARHETSARBETET

Allt vi gör påverkar hållbarheten – antingen positivt eller negativt. Ett hållbart samhälle kan inte skapas genom enskilda och avgränsade projekt.

För att Kungsbacka ska vara ett hållbart samhälle 2030 är den viktigaste faktorn att vi har hållbarhet som utgångspunkt för all verksamhetsutveckling och i alla våra ständiga förbättringar.

På den övergripande nivån har vi i Kungsbacka gjort stora framsteg under det gångna året. Vi kan se en tydlig attitydförändring i hela organisationen och en kraftsamling mot att gemensamt bidra till ett mer hållbart samhälle, nu och i framtiden. I många av våra styrdokument diskuteras hållbarhet, såsom i klimatstrategin, VA-policyn, gång- och cykelstrategi och policyn för barnkonventionen. Allt fler nämnder och verksamheter formulerar egna mål utifrån både vår vision och de globala hållbarhetsmålen. Nämnden för Service till exempel ansvarar för många verksamhetsområden som direkt påverkar miljö och klimat – här ser vi många tydligt formulerade verksamhetsspecifika mål som ger direkt positiv effekt. Många av våra verksamheter har stor möjlighet att verka för ett hållbart samhälle och vågar anta utmaningen.

Samtidigt har 2018 också visat tydligt att utmaningarna för ett hållbart samhälle blir starkare, och finns inom alla olika dimensioner av hållbarhet:

Att leverera hållbar välfärd för allt fler med allt mindre resurser i kommunerna ställer krav på nytänkande. Den senaste rapporten för FN's klimatpanel IPCC pekar på att vi behöver öka våra ansträngningar – både globalt, men också i Kungsbacka – för en ekologiskt hållbar framtid. De senaste undersökningarna av ungas mående visar - både nationellt men speciellt i Kungsbacka – att vi ännu inte lyckats vända den negativa trenden inom den stora sociala utmaningen med psykisk ohälsa.

Därför är det avgörande att vi ser det goda arbetet under 2018 som inspiration för att fortsätta utveckla vårt arbete för ett hållbart Kungsbacka vidare.

NIVÅ 2 - BEVAKNINGSOMRÅDEN

Delaktighet och medskapande

Detaljområden

- **Invånardialog**
- **Medskapande i sakfrågor**
- **Demokrati och inflytande**

Prioriterade initiativ 2019

- Utveckla ungdomsdialog
- Tillhandahålla öppna data inom befolkningsstatistik och geografisk information.
- Testa nya former för dialog och medskapande med lokalsamhället.
- Ökad användning av välfärdsteknologi

I en värld där förändring och utveckling sker allt snabbare är delaktiga och medskapande invånare och företagare en mycket viktig resurs.

Engagemanget för samhällsfrågor är stort bland civilsamhället. Men både vad vi engagerar oss i och formerna för hur vi gör det har förändrats. Därför är det både en stor möjlighet och en utmaning för kommunen att skapa förutsättningar för att detta engagemang ska kunna göra maximal nytta.

Under 2018 har vi tagit tydliga steg mot att positionera oss som en modern och öppen samarbetspartner. Vi vill göra våra invånare och företagare delaktiga så att vi tillsammans kan skapa en hållbar välfärd. Detta syns exempelvis i hur kommuninvånarna bedömer möjligheterna till inflytande, vilket har ökat med fyra indexpoäng sedan förra året.

Det är viktigt att vi förflyttar oss ännu längre längs denna väg, att vi vågar se våra invånare, företagare och ideella organisationer som resurs och samarbetsparter.

Invånardialog

Inom detta detaljområde har vi under året gjort framsteg. Allt fler av våra verksamheter hittar effektiva former för dialog med dem vi är till för. Goda exempel är dialog inför medborgarlöften, dialog med frivilligorganisationer i hela kommunen, dialoger i Fjärås med 288 ungdomar om den nya mötesplatsen i form av simhall/idrottshall/kulturskola/öppen ungdomsverksamhet/bibliotek.

Här ser vi också *K2 ung* – en dialog kring möjligheten till fler olika aktiviteter på fritidsgårdarna där unga vill vara med och forma verksamheten, samt en dialog inför beslut med möjlighet att påverka skateparken vid badhuset.

Medskapande i sakfrågor

Här har vi en del goda initiativ men överlag är detta ett område vi behöver utveckla för att tillsammans kunna leverera en hållbar välfärd.

Bra exempel är arbetssätt inom äldreomsorgen och inom olika delar av socialtjänstens verksamhet som utgår ifrån brukarnas förmågor och stärker brukarnas delaktighet i att utforma sin egen vardag.

En annan sorts medskapande är arrangemang som både skapas och genomförs tillsammans med olika samhällsaktörer, till exempel internationell matmarknad, Nationaldagen, Höstfest, Julmarknad, Sommar på torget med Allsång och Äventyr på torget samt Urban Summer.

Demokrati och inflytande

Under valåret 2018 har vi sett mycket arbete kring demokrati och inflytande. Det är dock viktigt att vi fortsätter utveckla detta även mellan valåren.

Kungsbacka kommun tar steg i rätt riktning mot att ge våra invånare bra förutsättningar för att kunna delta i de demokratiska processerna. Detta gör vi bland annat genom information kring viktiga samhällsfrågor (till exempel krisberedskapsveckan) och genom att skapa forum och dialog. Ett kul exempel är vår *Biogasdrivna biblioteksbuss med demokratiskt uppdrag* som användes inte bara som vallokal utan som också har haft energikonsulter, familjerådgivare, konstnärer, musiker, konsumentrådgivare och poliser med på bussturerna som en del av bibliotekets demokratiska uppdrag.

Vi har också skapat ett Ungdomsforum för att utveckla kanalerna för ungas inflytande.

Utbildning för alla

Detaljområde

- **Ta fram och testa nya arbetssätt tillsammans med målgrupper med hög frånvaro**

Prioriterat initiativ 2019

- Ta fram och testa nya arbetssätt tillsammans med målgrupper med hög frånvaro.

Generellt har Kungsbacka kommun förhållandevis hög utbildningsnivå bland invånarna och eleverna i våra skolor visar goda resultat. Men även hos oss finns det givetvis utmaningar och eftersom en god och jämlik utbildningsnivå kan ses om en av de viktigaste faktorerna för ett socialt hållbart samhälle är det viktigt att vi inte slår oss till ro, utan hela tiden förbättrar vår förmåga att säkerställa en god utbildning för alla.

Under året har vi sett bra insatser, ofta tillsammans med näringslivet. Till exempel har vi kunnat erbjuda lärlingsutbildningen Husbyggnad i samverkan med Erlandsson Bygg och Eksta. Utbildningen är arbetsplatsförlagd och kan läsas med språkstöd, det vill säga SFI eller svenska som andraspråk. Resultatet har varit mycket gott och bidragit till integration, snabbare språkutveckling och kompetensförsörjning i en bransch som behöver arbetskraft. Efter 18 månaders utbildning har de första eleverna tagit examen och alla har fått anställning. Vidare har Vuxenutbildningen i Kungsbacka kommun startat en ny undersköterskeutbildningen med språkstöd. I en tid då vården har ett stort behov av arbetskraft har 23 nyanlända examinerats inom yrket och redan innan examensdagen hade i princip alla fått ett jobb.

Vi ser dock fortsatta utmaningar med målgruppen elever med hög skolfrånvaro. Vi har tagit flera goda initiativ, till exempel ett nytt utvecklat samarbete har startat under hösten 2018 mellan Kompetenscentrum och gymnasieskolan, benämnt Beda Nova, men det verkar ännu för tidigt för att se faktiska effekter, framförallt gällande elever i för- och grundskolan.

Psykisk hälsa

Detaljområden

- **HR-arbete**
- **Främja välmående**
- **Särskilt utsatta grupper**

Prioriterat initiativ 2019

- Främja välmående bland barn och unga med skolan som arena.

Inom bevakningsområdet Psykisk hälsa har vi framförallt gjort framsteg inom arbetet med särskilt utsatta grupper. Våra verksamheter har utvecklats positivt för ett flertal målgrupper, till exempel har vi infört föräldraskapsstöd enligt cope-metoden för nyanlända, både på Somali och på Arabiska, som har fått mycket positiv respons.

Vi ser att andelen ungdomar med funktionsvariationer har ökat i fritidsverksamheten från 19 procent till 29 procent. Förmodligen tack vare att aktiviteterna har anpassats mer efter målgruppens behov och önskemål.

Brukare med boendestöd har fått bättre förutsättningar för välmående och rörelsefrihet genom att vi På regnbågens aktivitetshus har installerat ett gym samt kunnat erbjuda guidning i brukarens närområde.

Nämnvärt är också att utökningen av verksamheten inom friskvårdsgrupperna för barn med fetma samt psykisk ohälsa bidrar till att fler och yngre barn nu kan delta i verksamheten. Bland annat har kulturskolan infört dans som motionsform för deltagarna i syfte att skapa ett tryggt sammanhang där deltagarna uppmuntras att uppskatta och använda sin kropp på positiva sätt. Danslärarna fortbildas även för att i framtiden bättre kunna anpassa undervisningen till barn och unga med funktionsvariationer.

Inom området Främja välmående bland barn och unga har under året skett en tydlig kursändring. Många av våra verksamheters fokus har skiftat från reaktivt (behandlande) till proaktivt (främjande) arbetssätt. Initiativ som *Tillsammans för varje barn* och *Leverera välmående* kan antas ge stora effekter på längre sikt, förmodligen kommer vi dock inte kunna se mätbara effekter förrän om några år.

Undantag är utvecklingsarbetet *Hälsosam skola* som redan gett indikationer på förändringar i riktning mot bättre matvanor och ökad fysisk aktivitet bland unga, samt Välmående ger resultat där utvärderingen visar att pedagogerna har ökat kunskap och verktyg för att arbeta med elevernas välmående samt indikationer på förbättrat välmående hos eleverna.

Arbetet med hälsocertifiering av föreningar är ett bra exempel på hur vi gemensamt med andra aktörer, i detta fall föreningslivet, kan skapa ett mer socialt hållbart samhälle. Arbetet har utvecklats vidare under året och 26 föreningar certifierades 2018. I och med det har antalet barn som är aktiva i en hälsocertifierad förening ökat till 7770.

Lokal social utveckling

Detaljområden

- **Lokalt trygghetsarbete**
- **Ökat samarbete med lokalsamhället**
- **Verksamhetsutveckling utifrån lokala förutsättningar**
- **Social kartering**

Prioriterat initiativ 2019

- Fler mötesplatser
  - Prova nya sätt att arbeta tillsammans med lokalsamhället för att skapa nya mötesplatser i Fjärås.

Generellt är Kungsbacka en trygg och välfungerande kommun, vi ser även att SCB:s Trygghetsindex ökade med 2 enheter under året.

Men Kungsbacka kommun består av Kungsbacka stad, ett antal tätorter med olika karaktär samt en relativ stor och glesbefolkad landsbygd. Ett socialt hållbart samhälle i hela kommunen kräver därför att vi anpassar våra insatser och verksamheter efter specifika lokala förutsättningar och behov.

Ett tydligt exempel på detta förhållningssätt är flera verksamheters kraftsamling kring verksamhetsutveckling i Fjärås.

Ytterligare exempel på lokala initiativ för social hållbarhet är att en förskoleavdelning flyttade in på Måhagas vård- och omsorgsboende i samband med att träffpunkterna bytte lokal, och på Löftagårdens vård- och omsorgsboende flyttade biblioteket i Frillesås in. Effekterna av dessa exempel är inte validerade, men förvaltningen upplever att de skapar trygghet och en känsla av sammanhang för flera olika aktörer såsom boende, anhöriga och själva lokalsamhället.

I samband med framtagande av den nya Översiktsplanen arbetar vi med en kartering av olika sociala och socioekonomiska faktorer, uppdelat efter geografiska områden, vilket ska kunna ge underlag för ännu bättre hänsynstagande till specifika lokala förutsättningar.

Samhällsplanering

Detaljområden

- **Lokal samhällsplanering**
- **Ny översiktsplan**

Prioriterade initiativ 2019

- Ta fram en ny digital översiktsplan som visualiserar hur Kungsbacka ska växa.
- Göra planerna för utbyggnaden av infrastruktur tillgängliga för fler.
- Planering för tätorterna.

Den långsiktiga samhällsplaneringen är kommunens största möjlighet att verka för ett hållbart samhälle. Viktigt i detta sammanhang är att samhällsplanering inte enbart handlar om fysisk planering utan om en långsiktig plan för hur hela Kungsbacka ska växa och utvecklas.

Två viktiga delar i detta utgår dock ifrån fysisk planering, nämligen kommunens översiktsplan och ortsplanering – en mer detaljerad planering för tätorterna.

Under året har vi påbörjat arbetet med att förnya översiktsplanen i Kungsbacka. Utöver att planen ska bli digital tar vi detta arbete också hänsyn till betydligt fler sociala och ekologiska aspekter än tidigare. Planen beräknas vara klar för samråd 2020 och antas 2021.

Syftet med ortsplaneringen, även detta ett arbete som påbörjades under året, är att tätort för tätort göra fördjupade underlag som möjliggör för större och mer jämlik social hänsyn i detaljplaneringen.

Näringslivsutveckling

Detaljområden

- **Processer tillsyn och bygglov**
- **Markstrategi**

Prioriterade initiativ 2019

- Utveckla förhållningssätt samt förenkla för företagare som får tillsyn eller söker bygglov.
- Automatisera handläggningen av bygglov.

Ett hållbart samhälle kräver ett fungerande näringsliv och bra samarbeten mellan näringslivet och andra samhällsaktörer.

I Kungsbacka kommun finns ett stort antal företag, varav de allra flesta är små. Detta innebär att vårt näringsliv behöver andra typer av stöd än i kommuner med färre men större företag. Enskilda småföretag har svårare att påverka större hållbarhetsutmaningar vilket innebär att samarbeten blir ännu viktigare. En utmaning är dessutom att Kungsbacka under en längre period har haft relativt svaga resultat i olika näringslivsrankingar och kundnöjdhetsundersökningar.

Positiva saker som har skett under 2018 är att Tillståndslotsen, ett initiativ som ska underlätta för näringsidkare att möta kraven som finns för tillstånd och tillsyn. Verksamheten har inneburit cirka 30 möten med 25 företag.

Tre nyföretagarkurser genomfördes med sammanlagt 32 deltagare, och vi kan konstatera att det jämfört med 2017 startades fler företag.

Projektet *Tillväxt Turism* för företag inom besöksnäringen som vill utvecklas har lett till ett flertal säljbara internationella paket, inspirationsturer och reseanledningar. Drygt 10 företag har deltagit i projektet.

Klimat

Detaljområden

- **Minskade CO_2-utsläpp**
- **Klimatanpassning**

Prioriterade initiativ 2019

- Gemensam fordonshantering
- Minskad bilkörning (VO)
- Utbyggnad av bilpooler och laddstationer
- Utbyggnad av solenergi
- Information och utbildning för kommuninvånare

Kungsbacka arbetar på många plan med klimatfrågor. De mest uppmärksammade aktiviteterna har varit klimatstrategin och flera verksamheters arbete för att minska utsläpp av CO_2.

Klimatstrategi och tillhörande handlingsplan har efter ett års arbete beslutats av kommunfullmäktige i december. Strategin pekar bland annat på att kommunen ska vara klimatneutral 2045.

Bland aktiviteter som redan gett effekt ska lyftas att vi har lyckats minska klimatpåverkan från måltiderna som kommunen producerar samt från kommunens fordonsflotta och fastigheter. Många verksamheter har bidragit till detta, till exempel Kungsbackas nya biogasdrivna biblioteksbuss. Bussen är den första av sitt slag i Sverige och förmodligen först i världen. Måltid har sett över matsedlar och livsmedelsprodukter för att få ner klimatpåverkan för de rätter de serverar i skolan och förskolan.

Kommunen har i den nyligen beslutade klimatstrategin angett kommunen ska ”styra planering och inköp av livsmedel mot bästa möjliga klimatnytta”. Arbetet med klimatsmarta menyer har gett resultat och under 2018 var antal kilo koldioxidekvivalenter per kilo livsmedel nere på 2,24 i jämförelse med 2016 års siffra på 2,7.

Utsläppen av koldioxid från kommunens fastigheter låg 2018 på 140 ton koldioxidekvivalenter, det är en minskning med 76 ton sedan 2016 vilket innebär att målvärdet uppnås med god marginal. Minskningen beror på ett målinriktat arbete med att byta ut oljepannor mot fjärrvärme eller biobränsle. Värme är nästan 100 procent förnybar i våra lokaler där vi har 2–3 oljepannor kvar som är under utfasning. Fjärrvärmen från statkraft är 100 procent förnybar. Kommunens använder endast el som är 100 procent förnybar, det vill säga fossilfri.

Samordnad fordonshantering har gett resultat och under 2018 gav fordonsflottan upphov till 891 ton utsläpp av koldioxidekvivalenter vilket är en minskning med 119 ton sedan 2016.

I kommunen har laddplatser för elbilar byggts ut främst i våra bostadsområden, exempelvis Björkris, Östra Villastaden, Tingberget, Västanvind, Signeskulle och Varla. Satsningen på utbyggnad av laddinfrastruktur kommer fortsätta nästa år och ambitionen är att i kommunen ha 1 laddstation per 10 elbilar. För att detta ska uppnås måste både privata och offentliga aktörer samverka.

Hela resan

Detaljområden:

- **Tjänsteresor**
- **Attityder och beteenden**
- **Transporter**
- **Gång och cykel**

Prioriterade initiativ 2019

- Gemensam fordonshantering
- Minskad bilkörning (VO)
- Utbyggnad av bilpooler och laddstationer
- Information och utbildning för kommuninvånare

Inom detta område uppnås störst effekt genom förändring av människors attityder och beteenden. Det gäller såväl våra medarbetare som kommunens invånare och företagare.

Här ser vi en mycket positiv utveckling där antalet resor per invånare och år gjorda med kollektivtrafik har ökat från 65 till 73 (målvärdet för året var 68). Även cyklandet i kommunen verkar öka. Trots att vi har haft problem med cykelräknarna och därför bara har heltäckande data från två platser, visar den att antalet cykelpassager har ökat ordentligt, med över 10 procent.

Insatser som kan antas ha varit viktiga för att åstadkomma denna förflyttning är till exempel att medarbetare på de flesta verksamheter uppmuntras att resa hållbart i tjänsten, så som gång och cykel på korta sträckor, elbil och tåg på längre sträckor.

Utbyggnaden av Hede station är färdig och öppnad för allmänheten vilket också bidrar till ökat antal resor med pendeltåg istället för bil.

I både grundskola och gymnasium ingår det i undervisningen att arbeta med hållbara attityder och beteenden. 17 skolklasser har anmält sig till tävlingen *På egna ben* där eleverna ska ta sig till skolan utan bilskjuts, 13 klasser fullföljde hela tävlingen.

25 personer deltar i projektet *Vintercyklist* och använder cykeln för att ta sig till jobbet även vintertid.

Utbyggnaden av Hede station är klar och öppnad för allmänheten.

Minskad resursanvändning

Detaljområden

- **Hållbar konsumtion**
- **Flexibel lokalanvändning**

Prioriterade initiativ 2019

- Flexibel lokalanvändning:
- Minska behovet av att bygga nytt genom att samutnyttja och bygga mer flexibelt.
  - Se till att de lokaler vi har används av fler.
- Hållbar konsumtion
  - Arbeta strategiskt med inköp för en mer hållbar konsumtion.
  - Arbeta tillsammans med invånare kring hållbar konsumtion.

Även inom detta bevakningsområde är det viktigt att arbeta med människors attityder och beteenden. Det gäller såväl våra medarbetare som kommunens invånare och företagare. Under året har vi utbildat medarbetare genom bland annat miljöcaféer. Hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi är också exempel på ämnen som Kungsbackas elever möter regelbundet i såväl grundskola som på gymnasiet.

Kommunens alla verksamheter för våra invånare använder givetvis stora resurser varje år. Genom smarta lösningar kan vi bli mer cirkulära och minska resursanvändningen. Ett bra exempel på detta är *Återvinsten*, en förmedling för begagnade möbler, instrument, verktyg med mera. Målet är att öka återanvändningen och minska behovet av nya inköp vilket också är mer ekonomiskt hållbart.

En ytterligare stor post i kommunens resursanvändning är lokaler. Inte ofta omnämnt i detta sammanhang så konsumerar byggandet och användning av lokaler ju faktiskt stora resurser. Här arbetar vi målmedvetet för ökad hållbarhet genom flexibel lokalanvändning. Detta innebär dels att minska behovet av att bygga nytt genom att samutnyttja, dels att bygga mer flexibelt, och dels att se till att de lokaler vi har används av fler. Bra exempel för detta är att en förskoleavdelning flyttade in på Måhagas vård- och omsorgsboende i samband med att träffpunkterna bytte lokal, och på Löftagårdens vård- och omsorgsboende flyttade biblioteket i Frillesås in. Även möjligheten för föreningar att använda gymnasieskolornas lokaler efter undervisningstid och aktivitetsbaserade arbetssätt, till exempel på Vägmästaren och i stadshuset, är effektiva satsningar.

Vatten

Detaljområden

- **Vattenförsörjning**
- **Vattenkvalitet**
- **Naturvård**

Vatten är en av världens absolut viktigaste resurser. Även om vi i Sverige sällan har brist på vatten så är det viktigt med bra vattenkvalitet både gällande dricksvatten och i naturen. Dessutom har sommarens torka visat oss att vattenförsörjning inte sker av sig själv och kan bli svårare i framtiden. Generellt håller vårt arbete med vattenrening, vattenförsörjning och naturvård hög nivå men det är viktigt att utvecklingen sker i takt med befolkningsökning och klimatförändringar.

Under året har det framgångsrika arbetet med små avloppsanläggningar fortsatt. 496 avloppsanläggningar har fått tillsynsbesök och arbetet med att vidta åtgärder för de utdömda anläggningarna har påbörjats. Enligt nämndens direktiv ska vi ha hunnit med att inventera samtliga små anläggningar senast 2020. Eftersom antalet små avloppsanläggningar minskar då kommunen bygger ut det kommunala nätet så beräknar vi ha hunnit besöka alla redan 2019. Vi har även genomfört funktionskontroll av nya anläggningar som tagits i drift. Antalet nya anläggningar som besöktes var 59 stycken. Flertalet av dessa hade tyvärr brister.

Till följd av klimatförändringar kan det bli vanligare med stora nederbördsmängder. 2018 har ytterligare ett reningssteg för höga flöden implementerats på Hammargårds reningsverk. Reningssteget bidrar till att klara den extrema belastningen som stora nederbördsmängder orsakar i reningsverket.

Kretsloppsarbete med syfte att återföra näringsämnen och mullbildande ämnen till jordbruksmark är en del av hållbar slamhantering. Vi har arbetat uppströms reningsverken för att spåra utsläppskällor av oönskade ämnen. Detta har bidragit till att allt producerat slam har uppfyllt de hårda kvalitetskrav som Revaqcertifieringen ställer.

Rolfsån rinner genom Hanhals och ut i Kungsbackafjorden. FOTO: ADAM FOLCKER

Inköp

Detaljområden

- **Avyttring**
- **Krav på ekologisk och/eller social hänsyn**
- **Effektupphandling**

Prioriterat initiativ 2019

- Hållbar konsumtion
  - Arbeta strategiskt med inköp för en mer hållbar konsumtion.
  - Arbeta tillsammans med invånare kring hållbar konsumtion.

Kommunen köper varje år en enorm mängd varor och tjänster, till ett värde av ungefär 2,2 miljarder kronor. Genom tydliga strategier i vår inköpsprocess kan vi se till att vår egen konsumtion blir mer hållbar – med direkt nytta för miljön, klimatet och människor i hela världen (konsumtionsmönster påverkar inte enbart det samhälle som konsumerar utan framförallt det samhälle som producerar!). Vi arbetar fortfarande med en övergripande strategi för inköp och upphandling men det finns redan nu mycket bra exempel såsom att vi för andelen ekologiska livsmedel mätt i kronor når upp till målvärdet på 35 procent.

Tyvärr ser vi också att andelen inköp av miljömärkta varor har gått ner något för kommunen som helhet jämfört med föregående år och ligger för 2018 på 18,1 procent. Orsaken till detta är inte helt klar men det visa hur viktigt det är att fortsätta arbete med organisationens medvetenhet och våra egna vanor och beteenden.

I våra upphandlingar av avfallstransportörer har vi ställt krav på att de ska använda fossilfria eller förnyelsebara bränslen. Vi har också ställt krav i vår upphandling av driften på återvinningscentraler att entreprenören ska anställa minst en person som står långt ifrån arbetsmarknaden. I nuläget arbetar fyra personer på någon av våra återvinningscentraler som har anställts tack vare detta sociala krav.

Giftfria miljöer

Detaljområden

- **Avfall och avlopp**
- **Giftfria närmiljöer**
- **Plast**
- **Förorenad mark**
- **Kemikaliehantering**

Hälsosamma och hållbara miljöer är en grundförutsättning för jordens överlevnad och ett gott liv för oss människor. Människans påverkan på miljön är enorm och det är viktigt att vi arbetar för så hälsosamma miljöer som möjligt. Detta är ett arbetsområde som i Kungsbacka verkligen har tagit fart under 2018, med många initiativ som skapar nytta ganska omgående.

Förskolepersonalen har exempelvis rensat ut leksaker som innehåller farliga plaster och bytt ut alla äldre madrasser som ersatts med nya miljöcertifierade. Lokalvården, som är miljödiplomerade, har sparat in 3000 kilo plast genom att sluta använda plastpåsar i vissa av kommunens papperskorgar.

Våra fyra reningsverk klarar vårt mål om 10 procent bättre rening än fastställda villkor med begränsad användning av kemikalier. Här utnyttjas bakterier som finns naturligt i reningsverkens biologiska process för bra rening. Processen minskar behovet av cirka 300 ton fällningskemikalie varje år bara på Hammargårds reningsverk.

Avfall, både från privathushåll, företag och kommunens verksamheter kan innebära en stor påfrestning för miljö och hälsa. Därför har vi arbetat med att förbättra vårt informationsmaterial som rör sortering av avfall. Under hösten lanserades Kungsbackas avfallsapp som är ett hjälpmedel till invånarna att sortera sitt avfall bättre samt öka informationstillgängligheten gällande hämtdagar och öppettider på våra återvinningscentraler. Dessutom har vi ökat antalet fraktioner som finns på återvinningscentralen, allt för att kunna röra sig högre i avfallshierarkin. Vi har marknadsfört *miljötratten* i syfte att underlätta för invånarna att källsortera sitt fett- och frityravfall för att bidra till ökad materialåtervinning samt minska problematiken med fett i ledningsnätet.

Av kommunens 135 egna fastigheter, borträknat bostäder och vissa hem för vård och boende (HVB-hem), sorterar 89 procent ut matavfall och 77 procent sorterar ut förpackningar i samtliga kategorier.

Ett smart initiativ är att eleverna vid Elof Lindälv kan smaka innan de tar mat vilket har minskat matsvinnet från cirka 60–70 kilo till 10–20 kilo per dag!

NIVÅ 3 – SÄRSKILT PRIORITERADE INITIATIV

Nivå 3 består av ett antal aktiviteter som vi gemensamt behöver prioritera för att nå milstolparna på väg mot de kommungemensamma målen, i enlighet med vision 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Eftersom vi har tagit fram de prioriterade initiativen nyligen kan vi i inte i detta bokslut redovisa några tydliga resultat eller effekter. Initiativen följs upp löpande och förväntas ge mätbar effekt under 2019–2020.

I de gula rutorna i föregående kapitel kan du se vilka initiativ det handlar om.

Utsikt mot Kungsbackafjorden sett från Fjärås bräcka en höstdag. FOTO: MARIA OLSSON

Kungsbacka